

za!), potem je tako obravnavanje nemo-goče. Že pri spisu pridemo do razpota: naj li gojimo več duhovnega, (izrazoslov-je, besedni zaklad), ali naj damo učen-cem več praktičnega, vsakdanjega obrt-no in trg. spise). Če gojimo oboje v ena-ki meri (sedanji ustroj mešč. šol to za-hiteva!), potem nam ne preostane dovolj časa za drugo. Kako naj obravnavamo si-stematično slovnico, kako berilne vaje (lepota idej in oblik), kako slovnico (v višjih razredih), da damo učenecem vse to, kar predpisuje učni načrt?

Vem, da ne bo pomagala ta površna statistika, toda v premišljanje tistim naj bo, ki se potem čudijo, da ni uspehov, da niso v razrednicah izpolnjeni vsi 4 od-delki, ki zaključujejo slovenščino, da ni zadosti predpisanih nalog itd.

Nisem tega napisal pro domo, da bi vplival s tem na nadzorovanje, ampak le iz ljubezni do slovenščine in iz ljubezni do učencev. Uverjen sem, da se učitelj težko bori s temi 3 urami; tako mu je, kakor s plačo: obrača sem, obrača tja, koncem mu pa le vedno zmanjka. Vidim, da višji šolski svet to vprašanje s tako brezbriz-no hladnokrvnostjo obravnava, kakor bi bil on odločilni faktor, v resnici pa mu naj bo sveta stvar voja učiteljstva. In to se je že izreklo! — i.

Naše narodno prosvetno delo.

ORGANIZUJMO IZVENŠOLSKO DELO!

1. Osnuje naj se narodno - prosvetni odsek poverjenstva UJU — Ljubljana. V to svrhu naj se preosnuje in izpopolni glede članstva na prvi skupščini našega poverjenstva UJU v Rogaški Slatini osnovani »glasbeni odsek«. Če smatra za potrebno, naj si osnuje enake pododseke pri okrajnih učiteljskih društvih.

2. Delo narodno - prosvetnega odse-ka bi bilo voditi statistiko in dajati poro-čila in inicijative o našem narodno - prosvetnem delu, sestaviti in izdati enoten knjižnični red in navodila za snovanje in poslovanje šolskih ljudskih knjižnic, tvo-riti zvezo med knjižnicami za izmenjavo knjig z večimi izvidi med posameznimi šolami, posredovati stik za medsebojno olajšanje prireditvev na šolskih odrih, se-staviti in skrbeti za izdajo seznama igrice, spevoiger itd. za šolske odre, skrbeti za izdajo novih spevoiger, podpirati šofarske pevске zbornice z navodili in notnim mate-rijalom, omogočati gibanje ljudskih pre-davanj po šolah s tem, da vodi seznam dobrih predavateljev in predavanj, ki jih obravnavajo, ter posredovati za njih pre-davateljska potovanja po raznih krajih.

Šolski odri in pevski zbori.

— po Šola v Velikih Laščah je pri-re-dila na Svečnico res lepo uspelo šolarsko veselico, ki nam je potrdila staro tradi-cijo o intelektualnih zmognostih tukajšnje mladine. Bila pa je tudi verna slika delav-nega učiteljstva.

Nabito polna dvorana konsumnega društva, naroda in krajeve inteligence, je pričala o zanimanju za šolski oder, navdušen aplavz navzočih pri vseh točkah pa je potrdil uspešnost prireditve.

1) posameznostih bi kot tuj opazova-lec pripomnil tole:

Pevske točke »Lepa naša domovina«, »Sinček piše«, »Zima«, »Na ledu«, »Pre-dice«, so bile izvajane precizno. Dečki na ledu so posebno ugajali v svoji naravni razposajenosti in pogojeni mimiki. — Presto sestavljen dramatični prizor Kralj Matjaž je bil kot patrijotično delo pogoden in učinkovit, samo ulogo kralja — mogo-če tudi obeh vodnikov — naj bi prevzel odrasel človek, z junaškim glasom.

V dvodejanki »Teta iz Amerike« so vzbujali navihani otroci dosti smeha. Na-stop dečkov je bil čisto siguran in igra naravna, le odrasla teta iz Amerike je bila premrtva. Igra sama na sebi nima globokega jedra, pač pa vpliva teatralno. Kaj se da narediti iz drobne stvarice, je pokazal mali učenček s svojo efektno deklamacijo »Jangleve« »Kaj me briga«.

Nekaj novega v estetičnem in eti-čnem oziru prvovrstnega pa je bil župan-čev »Razgovor«. To je v tajne globine duše segajoč dvogovor med materjo in sinčkom, ki je sanjal o očetu, padlem na bojnem polju in govoril z njim poslednje besede ljubezni. Pretresljiv, resigniran finale »moj sinko moliva in vse bo prav«, zaključen s trepetajočim glasom vijoline, mora odgrniti zastor tudi mrtvim dušam. — To žalostno človeških src pa bi bilo treba prej vsaj s par besedami komenti-rati navzočim in razumljiva bi bila na ta način celo otrokom v svoji globoki tragi-ki, odkrivajoča jim bolj kot vsaka moral-na pridiga največjo rano človeštva.

Po tem vzgledu bi bilo treba pri vseh takih prireditvah semtertja nasejati tudi

pravili zlatih zin in brušenih demantov, da bi počasi, neopaženo prisijala v srca komaj sanjana zarja čiste umetnosti. To-da počasi in previdno, preveč svetlobe naenkrat lahko celo škoduje, ker bi je ne preneslo duševno oko mladine.

Povrhu so nas obiskali še »Zamor-čki«, ki smo se jim zopet prav od srca nasmejali.

po Nova cerkev pri Celju. Tukajšnja šolska mladina je 19. t. m. priredila lepo uspelo predstavo. Pod spretnim vodstvom učitelja Zupaneke je pevski zbor šolske mladine zapel več prav lepih pesmi. Igrale so se dve igrice: »Kaznovani ša-ljivec« in »Čista vest«. Gdč. Kosančeva, ki je imela z vajami mnogo truda je z uspehom lahko zadovoljna. Gospod Bur-dijan nam je pokazal, da se na zavodu goji smotrna telovadba. Telovadci so prav junaško izvajali primerne vaje. Go-spod voditelj je v svojem govoru pojasnil pomen prireditve in se zahvalil raznim do-brotnikom, ki podpirajo tuk. »šolsko ku-hinjo«. Kljub slabemu vremenu se je zbra-lo mnogo šolskih prijateljev in naši mal-čki hodo zopet dobili toplo kosilce.

— po Šolski oder. Sv. Marijeta o Pesnici. Dne 12. februarja 1922. je pri-re-dila šolska mladina pod vodstvom tukajš-njega učiteljstva lepo predstavo s slede-čim sporedom: 1. Govor (govoril uče-nec). 2. Petje: »Gor čez jezero« s spremljevanjem harmonija. 3. Deklamacija »Tam za deveto goro«. 4. Deklamacija »Mladi vojaki«. 5. Igra: »Zapeljivec«. 6. Štiriglasno petje: »Planinarica« s spremljevanjem harmonija. 7. »Kuharica« — dela učenka. 8. Dekl. dvogovor. »Pripo-vedka o nosku«. 9. Igra: »Sivilja Klara« — petje vil in palčkov s spremljevanjem gosli in kitare. Predstava je bila jako do-bro obiskana in donesla tudi lep dobi-ček, kateri se uporabi deloma za šolar-sko knjižnico, deloma za učne pripomoč-ke revnim učencem. Isti dan so bile raz-stavljene tudi risbe in ročna dela učencev tukajšnje šole. Razstavo je obiskalo ob-činstvo z velikim zanimanjem.

— po Turnišče - Prekmurje. V zelo težkih razmerah sedanjega časa je tudi turniško učiteljstvo začelo s šolskim odrom in že priredilo predstavo s šolsko mladino. Težko — a vendar je šlo. Gospo-dična Marica Judničeva, vneta za vse dobro na vzgojnemu polju, je prva pre-bila trojanski zid in dokaj dovršeno na-stopila s šolsko mladino v igri »Čista vest« dne 5. in 12. februarja t. l.

Koliko težkoč nam dela prekmursko narečje. Ve le tisti, kdor pride v korenino — pa vendar se s požrtvovalnostjo in ljubeznijo do mladine, katero je hotel po-goltniti madžarski zmaj, doseže vse. Tu-di dvogovori, deklamacije in petje domo-ljubnih pesmi so otroci dobro pogodili. Najbolj pa so presenetili naše Prekmurce »Mladi vojaki«, pod vodstvom agilnega voditelja Trinajstiča. Navzoče občinstvo je z velikim zadovoljstvom zapuščalo igrišče, želeč učiteljstvu nadaljnjih uspe-hov. Prostovoljni prispevki se bodo po-rabili za napravo šolskega odra, ki bo Bogu v čast in malim v ponos.

Želeti bi bilo tudi drugod v obmejnih krajih istega napredka, da si tako čim-prej duša naših malih začrta novo smer — Ljubljana — Beograd.

Šolske ljudske knjižnice.

— Šolska ljudska knjižnica v Sv. Juriju - Rogaševci. Smo v Prekmurju tik meje Burgenlanda, kamor smo poslani, da vzgajamo in izobrazujemo narod. Pred vsem pa so potrebne za izobraže-vanje knjige. In ravno teh tukaj ni. Da se ustreže potrebi in želji mladine po čitvi, je sklenilo tuk. vodstvo, da ustanovi šol-sko knjižnico. Začetek je težak, posebno še, ker je šola brez — gmotnih sred-stev. Dobro zavedajoč se, da znate vpo-števati narodnostne razmere v Prekmur-ju, se obračam tem potom do učiteljstva, raznih narodnih društev, knjigarn itd., s prošnjo, da mi blagohotno priskočijo na pomoč ter darujejo kako knjigo za naše malčke ob severni - (vzh.) meji, kateri Vam bodo za to iz srca hvaležni. Rešili smo jih telesnega jarma, rešimo jih tudi — duševnega. Na delo torej! Kakršne si bomo vzgojili v mladosti, takšni bodo v starosti! Pomislite, koliko zakladov je zakopanih v prahu po raznih omarah, po raznih založbah itd., brez haska med tem ko bi tu dobrodošle. Treba le malo dobre volje! Darovane knjige, naj se blagovoli poslati na Vodstvo dvorazredne šole Sv. Jurij - Rogaševci, Prekmurje. Za poslane knjige se že vnaprej zahvaljuje v imenu šolske mladine Lazar Tone, šolski vodja.

Ljudska predavanja.

— po Trebelno pri Mokronogu. Šol-sko vodstvo je 19. februarja priredilo roditeljski sestanek s temo: zbližanje doma in šole. Uspeh je bil slab, ker ima

tukajšnje prebivalstvo razne predsodke napram šoli in učiteljstvu. Kljub temu pa upa učiteljstvo z vztrajnim delom počasi doseči boljše uspehe.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna »Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Francišanska ulica šte. 6.

— k O zemljiški knjigi, konverzijah, testamentih in o vseh tozadevnih novih pristojbinah, s praktičnim vzorci proužen, pogodb itd. Raynateli zemljiške knjige A. Spende je izdal k tej knjigi »Dodatek iz 1. 1922.«, ki obravnava sistematično vse do leta 1922. izšle izpreminjevalne na-redbe in novi pristojbinski zakon iz leta 1921. v jasni in kratki obliki.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU.

Beda in pomanjkanje, ti dve spremljevalki, sta bili za prav kratek čas vsaj navidezno izstopili iz naših vrst, ko smo postali svobodni. Naivneži so trdili, da se ne povrneta več. In glejte, zopet se vra-čata, zopet se naseljujeta v naših domo-vih, ker sta si to pravico v dolgih letih menda že priposestovali pri nas. Skrbne matere zopet poseča trpká misel, kako bo de prehranila svoje otroke, kako jih bo de oblačila. Oče učitelj pa prihaja tru-den in zdelan iz urada v svoj dom, kjer ga čakajo nove skrbi. Zmračí se mu čelo in mesto, da bi se oddahnil in pripravil za prihodnji dan v svojem poklicu, se gre ubijati in mučiti s privatnim zaslužkom, da preživi sebe in svojece.

Tako je sedaj v družinah z majhnimi otroci. Kjer pa otroci posejajo mestne šole, ondí je še vse hušje. Zakaj treba je šteti vsak mesec tisočake — sedaj naj-manj dva — samo za hrano, stanovanje in manjše potrebščine. Kje je obleka, obu-tev, knjige in drugo! O tem bi vedeli mnogo povedati naši tovariši, ki šolajo po enega, dva in celo tri otroke hkratu. Doma strdajo, v pravem pomenu besede si pritrjavajo od ust in trpe pomanj-kanje v vseh ozirih samo, da morejo vzdrževati onega v mestu. Kdor vse to opazuje, ga mora zaboleti v dno srca. Kako je to še-le tistemu, ki vse to skuša sam na svoji koži!

Kakor vse kaže, še dolgo ne bode zginila v naših vrstah mučna skrb za vsakdanji kruhek. Treba je misliti na samopomoč. Učiteljstvo je toliko delalo in še dela za druge, da je pri tem čisto po-zabilo samo na sebe. Ni samo prazna fra-za, ampak naša resna stanovska dolžnost, da v prvi vrsti podpiramo sebe, da svo-jim stanovskim sotovarišem (icam) lajša-mo trpljenje in otiramo solze pred vsem v lastnih vrstah. In kdó je med nami naj-večji revež? Gotovo tisti, ki mora študi-rati svojo dečo z lastnim zaslužkom, ki pritrjuje samemu sebi in doma svoji dru-žini, da omogoči lastnemu otroku nadaljni študij.

V ta namen je izvolilo učit. društvo v Mariboru odsek, ki pripravlja ustano-vitev društva »Učiteljski dom«, ki ima namen z najemom, nakupom ali pa z last-no stavbo preskrbeti učiteljskim sinovom in hčeram primerno stanovanje, hrano in nadzorstvo, dokler študirajo v Mariboru.

Krvava potreba take naprave leži na dlani in je ni potreba še posebej uteme-ljevati. Vsak oče učitelj bode rad izročil svojega otroka takorekoč lastnemu društvu, ki bode skrbelo za njegov duševni in telesni blagor ter mu nudilo pomoč tu-di pri študiju. Že sama zavest, da se bode nahajal njegov otrok v dobrih rokah, bo-de velike vrednosti. Brej dvoma pa je tu-di gotovo, da bode društvo lahko nudilo precejšnje ugodnosti v gmotnem oziru. Zakaj če daje mesečno samo 3—400 K ceneje — primeroma današnje cene — že to zneso nekaj tisočakov.

Idealisti bodo morda v tem videli prvi hip cepitev od Ljubljane. To pa ni nikaka cepitev, ampak le delitev dela. In bodimo si odkriti. Iz vseh krajev, ki gra-vitirajo v Maribor, so ih bodo dajali otro-ke študirat takorekoč doma v Mariboru, ne pa v Ljubljani, pa če imamo tam še tako ugoden konvikt. Saj tudi od tovari-šev iz bivše Kranjske ne bi mogli nikoli zahtevati, da bi študirali svoje otroke v Mariboru. Realnost je neizprosnejša ka-kor še tak idealizem. Uverjen sem, da bi bilo bivše štajersko učiteljstvo že zdav-naj imelo tako napravo v Mariboru, ko bi bil Maribor tako naš, kakor je sedaj in ko bi imelo v njem svoje lastne tovariše, ka-kor jih ima sedaj.

Kedaj se uresniči ta ideja in postane kri in meso, to je pa v prvi vrsti odvisno od nas samih. Ako gremo vsi na delo in pri tem vztrajamo, imamo lahko po mo-

jem mnenju v 5—8 letih svoj dom. Lahko pa nam kak srečen slučaj omogoči že preje, nesrečni in brezdelni pa za kako leto zavleče.

Zavedamo se, da sedanji čas s svo-jimi nevzdržnimi razmerami ni posebno pripraven za take stvari. A samo to nas tira, da se lotimo dela z vsemi močmi in silami. To smo dolžni sebi in svojim po-tomcem, ki nam ne bodo vsaj mogli pred-bacivati, da nismo poskusili vsega v olaj-šanje njihovega življenja. Hren.

— g Članom »Učiteljske samopomo-či«. V 9. številki »Učit. Tovariša« se po-reča članom, da dobe položnice za 73. smrti slučaj (lv. Jakše). Med tem je umrla 1. marca 1922 članica Frančiška Jelenc (74. smrti slučaj). Člani dobe v teh dneh za oba smrtna slučaja položnice z nakazanimi zneski 4.50 Din., zamudni-kom se prišteje še zaostali dolg. Vse pri-stojbine se plačajo v dinarjih. Opozor-ilo za tiste, ki so še v marcu preraču-navali pristojbine v krone. Če želi kdo kakega pojasnila glede vplačevanja, naj priloži vprašanje znamko za 50 para. Prosimo hitre in redne rešitve!

— g Članarina in darila za učiteljski konvikt. Tov. Fran Luznar s Primsko-vega pri Kranju 100 Din. v počaščenje smolina pokojne gospe Fančl Jelenčeve. Rodbina Bercé iz St. Janža 50 Din. me-sto rož na grob nepozabni sosedí, dobri Anici Majcnovi roj. Prijatelj. Hvala!

Iz naše organizacije.

Iz poverjenstva UJU v Ljubljani.

IV. SEJA OŽJEGA SOSVETA UJU PÖVERJENISTVO LJUBLJANA DNE 23. SVEČANA T. L.

1. Izročitev častnih diplom tovariše-ma Jelencu in Luznarju ob 25-letnici de-lovanja v načelstvu naše organizacije. — Pred prehodom na dnevni red povzame besedo poverjenikov namestnik tov. Gnus in očrta v živih, prisrčnih besedah vztrajno in nesebično delovanje jubilan-tov v prid narodni šoli ter v prosep in korist učiteljstva. Kaže nazaj na skromne začetke, na malo drevesce, iz katerega se je razvilo današnje mogočno deblo na-še organizacije — UJU poverjeni-stvo Ljubljana — ki je po smotre-nem delovanju svojih voditeljev, pred-vsem današnjih jubilarov, rastlo in pri-dobivalo tla, dokler si ni priborilo seda-nji ugled in moč. Slovensko učiteljstvo si bo njih imeni hvaležno zapisalo v svo-ja srca. Kot skromen. viden znak prizna-nja izročja organizirano napredno sloven-sko učiteljstvo potom ožjega sosveta ju-bilantoma častni diplomí. — Slavljenci se vidno ganjena zahvaljujeta za poklo-njeni spomin in obljubita tudi vbodoče delovati v prosep šolstva in za interese svojih tovarišev.

2. Za izenačenje draginskih doklad. — Več okrajnih društev se izraža proti sedanji razdelitvi draginskih doklad v 5 razredov, ker se draginske razmere nikakor ne da jo tako točno opredeliti ozi. vlada splošna enaka draginja tako v mestu kot na deželi: v posameznostih se navaajo kraji, zlasti industrijski, kjer je celo težje življenje kot v mestih. — Ožji sosvet izjavlja, da za sedaj ne more ničesar podvzeti, ker je zakon že sank-cioniran in velja za vse panoge državne-ega uradništva, pri eventualni bodoči ure-ditvi draginskih doklad pa naj se izena-čijo draginske doklade po celi državi. — Pri tej priliki poroča tov. poverjenik o korakih, ki jih je storila organizacija vsled nevzdržnih draginskih razmer v dosego poviška dnevníc.

3. Proti izrabljanju šole v svrhu po-biranja denaria v razne namene. — Mnogo okrajnih društev je vpslalo to-zadevno svoje proteste. Učiteljstvo je po-stavljeno na mučno stališče s tem pobir-anjem, ker mora vporabljati šolo v ma-terialne namene. Učenci prosijo doma za denar, kjer jih pa v premnogih slučajih osorno odvrtaajo ter se pogosto odvrat-no izražajo na račun šole in učiteljstva. Marsikateri učenec, ki vnaprej pričakuje, da odide praznih rok z doma, naskrivaj izmakne doma, da vstreže pozivu za zbirko. Večne zbirke jemljejo učiteljstvu dragoceni učni čas. — Ožji sosvet se pridružuje protestom okraj. učit. društev ter naroča svojim zastopnikom pri viš. šol. svetu, da se izjavijo proti vsakemu pobiranju denaria v šoli v kakršnikoli namen razun za J u g o s l o v e n s k o M a t i c o za velikonočne pírhe.

4. Kolekovanje vlog. — Ptujsko učit-eljsko društvo pozivlja, naj se uredi za-čeva s kolekovanjem vlog, ker se doga-jaio slučaj, da zahtevajo šol. oblasti kolekovino, ki ni v soglasju s sedanjimi predpisi. — Opozorja se, da so dobila vsa

šolska vodstva odlok viš. šol. oblasti s točno predpisano kolektivno in se je ravnati po teh predpisih.

5. Zadeva delitve logaškega okr. učiteljskega društva. Cerkljanski odsek se izjavlja proti delitvi društva. — Ožji svet ponovno izjavlja, da prepušča zadevo občnemu zboru logaškega društva, kar je temu že sporočil s dopisom dne 17. januarja t. l.

6. Za znižano vozino članstva na železnici o priliki zborovanj okrajnih učiteljskih društev se zavzema radovljiško društvo. — Društvo se obvešča, da se tega pavšalno za vsa društva in zborovanja ne da doseči: društva, ki reflektirajo na tako ugodnost, naj skušajo za vsak slučaj posebej to doseči pri pristojnih železniških ravnateljstvih.

7. Zaščita učiteljstva pri izvenšolskem prosvetnem delu. — Okrajno učiteljsko društvo za Krški okraj in več drugih društev se obrača v tem pogledu na organizacijo in najodločnejše obsoja gonio, ki jo vrši zadnje čase duhovščina in klerikalno časopisje proti učiteljstvu zaradi izvenšolskega prosvetnega dela. Ker se kažejo zle posledice hujšanja, je zahtevati, da se šolske in vse pristojne oblasti zvežejo. Kdor zahteva od učiteljstva izvenšolskega prosvetnega dela, ta naj ga tudi štiti. Državne oblasti naj po vseh krajih, kjer se vrši gonja proti učiteljstvu, uvedejo preiskavo. Izsledijo in kaznujejo naj se krivci, ker sicer bo učiteljstvo prepričano, da tvori stan, ki ima le dolžnosti, pa nobenih pravic in nobenega zagovornika. Ožji svet opozarja prizadeto učiteljstvo, da se obrača v posameznih slučajih potom svojih zastopnikov v prvi inštanci na okrajne šol. svete in glavarstva, sklene se tudi tozadevna vloga na viš. šol. svet in na pokrajinsko upravo.

8. Proti začasnemu prideljevanju stalnih učnih oseb na izpraznjena mesta, iz česar se razvije ponavadi poznejša stalnost, protestira ormoško okrajno uč. društvo. — Ožji svet s tem protestom popolnoma soglaša in se izjavlja za to, da se vsako prazno mesto razpiše. V tem smislu se napravi vloga na viš. šol. svet.

9. Zviša se naročnina »Učit. Tovariša« in »Popotnika« za neorganizirane in sicer prvi list na letnih 30 Din, drugi na letnih 20 Din.

Zaradi nedostajanja časa odstavi tov. poverjenik več dopisov in predlogov z dnevnega reda: o teh se bo razpravljalo na prihodnji seji.

— **Naročnikom »Zvončka«.** Za »Zvonček« smo prejeli toliko novih naročil, da nam je pošla prva in druga številka. Ker nam na prihajalo še vedno naročila, bi bili pripravljeni prvi dve številki ponatisniti, če se prijavijo kaj več naročnikov. Prosimo v sylvio tega vse nabirale, naj še vnaprej pridno nabirajo naročila, ker nam jih lažje tekom 10 dni. Naročnine pa sedaj ni treba pošiljati. Ako se zglasi namreč premalo naročnikov, nam ne kaže lista ponatisniti. — Uprava lista UJU.

Društvene vesti.

+ **Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer** zboruje v četrtek, dne 16. marca t. l. pri Sv. Križu, Začetek ob 10. uri. Vzpored: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. O priredopisnem pouku v osnovni šoli. Nadaljuje tov. Ivanjšič. 4. O načrtu zakona za ustanavljanje in organizacijo kmetijsko-nadaljevalnih šol. Poroča tov. Cvetko. 5. Razne stanovske in šolske zadeve. — Udeležba je obvezna! Odsotnost se mora opraviti! — V slučaju, da ne bi vozil transitni vlak nad Špilje, se vrši zborovanje ob istem času v Gornji Radgoni. — Predsednik.

+ **Kamniško učiteljsko društvo** zboruje v četrtek, dne 16. marca 1922 ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopiju v Domžalah s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Iz življenja srbskega seliaka, predava tovariš Josip Lapajne. 3. Slučajnosti.

+ **Kamniško učiteljsko društvo** je imelo svoj občni zbor dne 16. februarja 1922. v Radomljah. Navzočih je bilo 47 članov in članic. Po predsednikovem pozdravu, tajnikovem in blaginikovem poročilu se je obravnavala šolski zakon, K posameznim členom je tovariš Knez s sodelovanjem zbora nasvetoval potrebne izmembe.

Naročnina na »Zvonček«. Tovariš Germek je predlagal: UJU, poverjeništvu Ljubljana naj se obrne na višji šolski svet,

naj isti zahteva od krajin šolskih svetov, da naj ima vsaka šola toliko izvodov »Zvončka«, kolikor ima šola razredov.

Društvena članarina. Društvena članarina se zviša na letnih 75 Din.

Volitev odbora. Z vzklikom se je volil stari odbor, ki je takole sestavljen: tov. Tomo Petrovec, predsednik; tov. Matija Hiti, predsednikov namestnik; tov. Ela Tavčar, blaginčarka; tov. Gizela Ušeničnik, tajnica; odborniki tov.: Rudolf Knez, Peter Sirc, Viktor Sotenšek. Pri slučajnostih ni bilo nobenega predloga, nakar je tovariš predsednik zaključil občni zbor.

+ **Noyomeško učiteljsko društvo** ima svoj redni občni zbor v soboto, 18. marca 1922 ob pol 11. uri v deški šoli v Novem mestu po tem dnevnem redu: 1. Poročila predsednika. 2. Vpliv stanovanjskih neprilic učiteljstva na delovanje v šoli in izven šole. poroča tov. Ela Hladnik. 3. Poročilo o delovanju o minoletem letu. 4. Račun za leto 1921. 5. Volitev odbora in odsekov. 6. Slučajnosti. Polnoštevilne udeležbe pričakuje odbor.

+ **Šmarsko - rogaško učiteljsko društvo** zboruje 12. marca t. l. ob 10. uri v Rozatcu po sledečem sporedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »V Srbiji«, podava predsednik. 4. Slučajnosti. Po zborovanju se zbere izkupiček blokov za konvikt. Mnogobrojno udeležbo vabi odbor.

+ **Učiteljsko društvo za konjiški okraj** je zborovalo dne 9. febr. 1922 v Konjicah. Udeležba povoljna, od odsotnih se posamezniki niso opravičili.

Glavna točka je bil referat tov. Fr. Goleža o

načrtu šolskega zakona.

Dosedanji vladni t. j. Radojevičev načrt je za razvoj šolstva nesprejemljiv. Tozadevni izpreminjevalni predlogi se sprejmejo soglasno. Vsa čast tov. Goležu za poročilo, ki ga je stalo obilo časa.

Za **Armin Gradišnikov nagrobni kamen** daruje vsaki član pri prihodnjem zborovanju znesek 2-50 Din.

Šolski voditelji poročajo prihodnjič, koliko izvodov »Zvončka« prihaja v njih šolski okoliš.

Ob prihodnjem zborovanju se zglase novi člani za »Samopomoč«, za katero je bilo dosedaj premalo zanimanja.

+ **Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj** je zborovalo dne 2. marca v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma ob 10. uri pri povoljni udeležbi.

Poročilo predsednika. Spominja se zaroke Nj. Vel. kralja Aleksandra I. z romunsko princezo Marijo. — Prečita svoječasno odposlano brzojavko prosvetnemu ministru. — (Sprejeta.) Nato sledijo dopisi v zadevi agitacije za društvo Učiteljska samopomoč. »Zvončka« in pihov »Jugoslav. Matice«. — Tov. Franc Čepc iz Kamnice prevzame za naše društvo agitacijo za »Uč. samopomoč«.

Pojasnila k spisovanju novih šolskih tiskovin. Tov. nadzornik M. Lichtenwallner je s svojimi temeljitimi in s strokovnimi mnenji podpornimi pojasnili resnično ustregel vsemu učiteljstvu v okraju. Vidno priznanje je plačalo njegov trud.

Doneski k umetniški vzgoji. Tov. tajnik Radovan Jaut je zasnoval svoje predavanje prav temeljito. Odprl je nekaj novih vidikov v praktično vnoštevnanje. Žel je vseobčno priznanje.

Predlogi. Sprejeti predlogi: Tov. Šianec: Poverjeništvu UJU deluj na to, da se odpravijo draginski plačilni razredi, ker je draginja vseobča. Tov. Mar. Godce: Poverjeništvu UJU deluj na to, da se o naših draginskih dokladah ne razpravlja v dnevnem časopisu.

+ **Občni zbor ljubljanskega učiteljskega društva** se je vršil 25. 2. 1922 na St. Jakobski šoli z običajnim redom.

Uvodoma se predsednik Škulj spominja prežgodi umrlih tov. Simona Puncuh in tov. gospe Miklavčičeve, roj. Janša, ki sta bila neumorna in požrtvovalna delavca na polju vzgoje in izobrazbe. V znak sožalja se zborovalci dvignelo.

Poročilo tajnika: Tov. tajnik je poročal o delovanju društva v preletu. Odborovih sej je bilo 8, zborovanj 7. Na vseh zborovanjih se je društvo pokazalo kot strogo stanovsko-strokovno. Vedno in povsod je znalo društvo zastopati koristni in ugled svojih članov, a k moralni moči društva so veliko prispevali tudi člani kot posamezniki. Ako se društvo le nekoliko politično pobarva, tedaj zgreši društvo svoj namen, to je, da združi pod svojim okriljem vse člane istega stanu in tudi tiste, ki tavaio okoli, ne vedoč, kam bi namerili svoje korake. Tukaj čaka društvo še obilo dela in požrtvovalnosti, kajti pretekle volitve zastopnikov v mestni šolski svet so pokazale, da ima-

mo med seboj še tovariše, ki ribarijo po kalnem. Žalibog so pa tudi med nami taki, ki ne čutijo do društva nikakih obveznosti, ne prihajajo na zborovanja in se sploh odtegujejo delu za napredek, a iščejo in zahtevajo od organizacije samo lastno korist in zaslonbo.

Blaginikovo poročilo je bilo kratko in jedrnat. Njegov besede so izzvenele v klic: »Ne samo na papirju, tudi dejansko-financično bodi vsakdo član enotne organizacije!«

Na podlagi poročila pregledovalcev računov, tov. Gale Franc, Vendelin Sadar in Marije Sodnikove, ki so knjige pregledali nenapovedano dvakrat in jih našli v popolnem redu, je bil dan vsemu odboru absolutorij.

Vsi društveni odseki so razvili v preteklem letu živahno delovanje na vseh kulturnih in gospodarskih poljih, a njih delovanje se mora v prihodnosti še razširiti in poglobiti v dobrobit ljudstvu in omiki.

Volitve so se vršile z vzklikom.

Novi društveni odbor je sestavljen sledeče: Predsednik: Ivan Malnarič; podpredsednik: Horvat Rudolf; tajnik: Lenarčič Janko; blaginik: Plesničar Pavel, Odborniki(ce): Grčar Tit, Legat Stanko, Likozar Ana, Seme Anton, Waschte Ilka.

+ **Šoštanjno okrajno učiteljsko društvo** je zborovalo dne 9. februarja ob skoraj polnoštevilni udeležbi v Šoštanju.

Šolski zakon. Dopoldne so poročali določeni referentje tov. Skala, Stopar in Lukman o Radojevičevem zakonskem načrtu, popoldne se je razprava nadaljevala in so se ob zelo živahni debati formulirali izpreminjevalni predlogi, ki se predložijo poverjeništvu v uvaževanje.

Brzojavni protesti, ki jih je poslal predsednik društva ministru prosvete Pribečeviću in glavnemu odboru UJU v Beogradu, se naknadno odobrijo.

Novo tiskovino. Nato je predaval g. okrajni šolski nadzornik Grimovšek o Matičnem listu iz Izkazu o šolskem napredku, ter pojasneval različna vprašanja administrativnega značaja. Za njegovo pozitivnost mu bodi izrečena tem potem prisrčna zahvala.

+ **Krškega okrajnega uč. društva** redni občni zbor se je vršil dne 11. februarja t. l. v Krškem.

Predsednik pozivlja učiteljstvo, da marljivo nabira prispevke za »Učit. konvikt« in »Rez. sklad«, da pridno agitira za »Zvonček« in da pristopi polnoštevilno k »Samopomoči«.

Poročilo o društvenem delovanju. Iz tajniškega poročila omenjamo, da je imelo društvo v preteklem letu 4 odborove seje in 6 zborovanj s 6 predavanji (3 zborovanja so bila v Krškem, 3 krat je zboroval Tržiški krožek). Učiteljstvo našega okraja je podpisalo 314.000 K državnega posojila.

Blagajna izkazuje 36.504-50 K dohodkov in 31.809-60 K izdatkov. — Odboru se izreče absolutorij.

Volitve. Izvoli se: predsednikom Leopold Levstik. V odbor: Golob, Berce, Rant, Grile, Zirerjeva, Hladnikova, Levstikova in Janko Vanič. Namestnikom: Trost, Klanšek, Žagarjeva in Kolnikova. — Delegatom v pokrajinsko skupščino: Golob, Grile, Žagarjeva, namestnikom: Berce, Kolnikova in Levstikova.

Referat o »Novem šolskem zakonu«. Odobrijo se izpremembe Radojevičevega načrta, kakor jih je na podlagi predlogov in nasvetov vseh šol v okraju štiliziral in uredil glavni poročevalec tov. Golob, kateremu je pri tem delu pomagal tov. Grile. Obema izreka občni zbor za trud najtoplejšo zahvalo.

Poslovnik. Soglasno se sprejme društveni »Poslovnik«, kakor ga je sestavil predsednik, tov. Levstik.

Sklepi.

Poverjeništvu UJU naj izposluje: **Uporaba šol za kulturne namene.** Da bodo smela kulturna društva v takih krajih, kjer ni na razpolago drugih prostorov, uporabljati šolske zgradbe za svoje prireditve, ako šolski voditelj temu ne ugovarja. Sicer je vsako izvenšolsko delo v krajih, kjer bi bilo najbolj potrebno, nemogoče.

Ukinjenje davka za šolske prireditve. Ukine naj se naredba, glasom katere je plačati 10% taksa za šolske predstave izven šolskega poslopija.

Gonja proti učiteljstvu na deželi. Višji šolski svet naj po vseh krajih, kjer se vrši gonja proti učiteljstvu zaradi izvenšolskega prosvetnega dela od strani duhovščine in klerikalnega časopisja, uvede preiskavo. Izsledijo in kaznujejo naj se krivci, ker sicer bomo prepričani,

da smo še vedno brezpravna raja, ki ima veliko dolžnosti pa nobenega zagovornika.

Izplačanje novih draginskih doklad. Zahtevamo, da vlada takoj izplača nove draginske doklade, ne da bi čakala na poročila komisij za redukcijo uradništva. Podoželskim javnim nameščencem se naj izplačujejo draginske doklade v isti izmeri kot v mestih. (Predlože se od oblasti potrjeni ceniki, iz katerih je razvidno, da je pri nas draginja ista, v mnogem oziru še večja nego v mestih.)

Delovanje učit. zastopnikov v okr. šol. svetu. Tov. ravnatelj dr. Romih poroča o svojem delovanju kot zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu. Obema dosedanjsima zastopnikoma, dr. Romihu in Bercetu izreka občni zbor zahvalo za njuno uspešno delovanje.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— **Prekmurje:** Dobro bi bilo, na dnevnike se obrnite, a to morate oskrbeti sami, ker nam ne dopušča čas. — Na drugem vprašanju ni nobene resnice in so pravice za vse enake. le novincev se več ne bo sprejemalo, ne provizorično in ne definitivno.

Tov. J. M. v Ž. In vendar bo poštnina pravilna za povzete 5 Din. Dopis shranimo za toliko časa.

— **Adlešiče, B. R.:** Zaloga šol. knjig nas obvešča, da Ti je poslala najnovejšo Čičevo zbirko.

— **I. St. — Beseda o pravem času.** Vaše stališče homo upoštevati pri šolskem zakonu, pišemo na principijelno ne o tem, ser s tem opozarjamo le naše nasprotnike še bolj na to, da delujejo potem še intenzivneje — proti.

Odgovorni urednik:

Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Št. 600/m. š. sv.

RAZPIS SLUŽBE.

Na I. mestni deklški osnovni šoli v Ljubljani je vsled naročila višjega šolskega sveta z dne 14. februarja 1922, št. 1694 razpisano v stalno popolnitev službeno mesto nadučiteljice in voditeljice s sistemiziranimi službenimi prejemki, in sicer brez naturalnega stanovanja.

Prosilke za podelitev razpisanega učnega mesta naj vlagajo svoje pravično opremljene prošnje na predpisani službeni poti pri podpisnem šolskem svetu najkasneje do 31. marca 1922. l.

Mestni šolski svet ljubljanski,

dne 28. februarja 1922.

Štev. 140/III.

RAZPIS SLUŽBE.

Po odredbi višjega šolskega sveta se razpisuje v stalno nameščenje služba učiteljice ženskih ročnih del na osnovnih šolah pri Sv. Trojici v Slov. gor. in Sv. Lenartu v Slov. gor. z uradnim sedežem pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Pravično opremljene prošnje je vlagati po predpisani službeni poti do 28. sušca 1922 pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Trojici v Slov. gor. in Sv. Lenartu.

Okrajni šolski svet Sv. Lenart Slov. gor.,

27. februarja 1922.

Predsednik: dr. Lajnšič I. r.

Štev. 402/21.

RAZPIS SLUŽBE.

zač. okr. pomožne učiteljice za mariborske mestne osnovne šole.

Po pooblastilu višjega šolskega sveta štev. 2519/21 z dne 26. februarja 1921 se razpisuje služba začasne okrajne pomožne učiteljice za mestne šole v Mariboru. Prosilke za to mesto morajo biti usposobljene za poučevanje v slovenskem in nemškem jeziku.

Redno opremljene prošnje je poslati do dne

30. marca 1922

mestnemu šolskemu svetu v Mariboru.

Mestni šolski svet v Mariboru,

dne 1. marca 1922.

Predsednik: V. Grčar I. r.

Zamenja se mesto

stalne učiteljice

v prav lepem kraju na večrazredni blizu žel. postaje. Ponudbe na upravo Učiteljskega Tovariša pod štev. 620.